

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5Co/611/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5413207216
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Cabadajová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5413207216.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Cabadajovej a členov senátu JUDr. Miroslava Jamricha a JUDr. Gabriely Veselovej, v právnej veci žalobcu: Intrum Justitia Slovakia s.r.o., so sídlom v Bratislave, Karadžičova 8, IČO: 35831154, zastúpená JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom v L., F. X, proti žalovaným: 1/ H. F., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom G. F., H. XXX/XX, bývajúci v V., F. XX, 2/ R. F., rod. J., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom G. F., H. XXX/X, bývajúca v G. F., S. XXXX/XX-XX, v konaní o zaplatenie sumy 8.605,42 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 5C/143/2013-105 zo dňa 02. júna 2014, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu v časti výroku napadnutého odvolaním, ktorým súd žalobný návrh vo zvyšku zamietol, o náhrade trov konania a o určení neprijateľnej zmluvnej podmienky p o t r d z u j e .

Rozsudok okresného súdu v časti výroku nenapadnutého odvolaním ponecháva n e d o t k n u t ý .

Žalovaným v 1/ a 2/ rade náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Krajský súd konanie v časti o zaplatenie istiny 82,72 eur s úrokom z omeškania 8,75% p.a. z tejto sumy od 13.3.2013 n e z a s t a v u j e .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 7.739,72 eura s 8,75 %-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 4.272,08 Eura za obdobie od 13.03.2013 až do jej zaplatenia, pričom zaplatenie priznanej pohľadávky súd povoľuje žalovaným v splátkach po 200,- Eur mesačne splatných vždy do 20. dňa príslušného mesiaca tak, že prvá splátka je splatná v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Súd priznal žalobcovi voči žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania vo výške 846,71 Eura pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia 464,87 Eura a iných trov 381,84 Eura, ktorú sú žalovaní povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne zástupcovi žalobcu, pričom ich zaplatenie súd povolil žalovaným v splátkach po 20,- Eur mesačne splatných vždy do 20. dňa príslušného mesiaca tak, že prvá splátka je splatná v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Súd určil, že zmluvná podmienka obsiahnutá v tých Obchodných podmienkach Slovenskej sporiteľne, a. s., pre poskytovanie Úverov a Povolených prečerpaní Privátnym klientom a MIKRO podnikateľom, ktorá v článku 5. „SPLÁCANIE“ v

bode 5.2. stanovuje, že pri splácaní Pohľadávky Banky sa z došlých súm uhrádzajú jednotlivé záväzky Dlžníka v tomto poradí: splatné Poplatky a náklady Banky súvisiace s Úverom v poradí od najskôr splatného záväzku, Úroky z omeškania podľa poradia od najskôr splatného Úroku z omeškania, Úroky z prečerpania podľa poradia od najskôr splatného Úroku z prečerpania, úroky podľa poradia od najskôr splatného úroku a istina Úveru. Ak má Banka splatné Pohľadávky voči Dlžníkovi, príp. Garantovi aj na základe iných Zmlúv, poradie splatenia Pohľadávok je oprávnená určiť Banka, je v spotrebiteľských vzťahoch pre jej neprijateľnosť neplatná.

Súd prvého stupňa svoj rozsudok odôvodnil poukazom na vykonané dokazovanie, na základe ktorého dospel k nasledovným skutkovým a právnym záverom:

Súd mal preukázané, že medzi postupcom ako veriteľom a žalovanými 1/ a 2/ ako dlžníkmi došlo dňa 15.02.2008 k uzavretiu zmluvy o splátkovom úvere č. 0323574682 („ÚZ“), podľa ktorej bol žalovaným poskytnutý postupcom spotrebný úver bezúčelový vo výške 225.000,- Sk (7.468,83 eura) poskytnutý jednorázovo, ktorý sa žalovaní zaviazali splácať (istinu úveru) v 119-ich mesačných splátkach po 3.229,- Sk (107,18 eura) mesačne so splatnosťou 1. splátky istiny 20.03.2008 s končenu splatnosťou úveru 20.01.2018. Splatnosť úrokov bola dohodnutá mesačne v posledný deň kalendárneho mesiaca. Celkové náklady spojené s úverom boli vyčíslené na 165.986,80 Sk, pri RPMN 13,38 % a úrokovej sadzbe 11,35 % p.a. Poplatok za správu úveru bol dohodnutý vo výške 60,- Sk (1,99 eura) mesačne. Pri uzavretí ÚZ bol stiahnutý (uhradený z prostriedkov úveru) spracovateľský poplatok 5.699,- Sk (189,17 eura). Podľa čl. II. bodu 2 ÚZ žalovaní vyhlásili, že sa oboznámili so súčasťami ÚZ, ktorými sú VOP (Všeobecné obchodné podmienky postupcu vydané postupcom s účinnosťou od 01.08.2002), Úverovými podmienkami (Obchodné podmienky Banky pre poskytovanie Úverov a Povolených prečerpaní Privátnym klientom a MIKRO podnikateľom účinné od 01.07.2007).

Listom z 27.02.2013, zasielaným žalovaným 1/ a 2/ doporučené s doručenkou na adresu uvedenú v ÚZ (G. F., H. XXX/XX. žalovanému 1/ a G. F., H. XXX/X žalovanej 2/) postupca oznámil obom žalovaným, že z dôvodu uvedeného v bode 7.6.1 písm. a) VOP k 18.02.2013 vyhlásil mimoriadnu splatnosť poskytnutého úveru, čím sa stala pohľadávka z ÚZ splatnou v celom rozsahu a túto vyčísliť sumou 8.910,36 eura. Zároveň týmto listom vyzval žalovaných na jej úhradu do 10 dní od prevzatia tohto oznámenia na tam uvedený účet. V danom prípade bol dôvodný postup postupcu podľa bodu 7.6.1 písm. a) VOP, keďže žalovaní v dôsledku riadneho neplatenia naplnili viacero dôvodov pre takýto postup, nakoľko títo boli v omeškani ako s platením istiny, tak aj úrokov a aj poplatkov po podstatne dlhšiu dobu ako v tomto ustanovení požadovaných viac ako 10 dní. S poukazom na bod 10.3 VOP sa zásielky, ktorými bolo vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru doručované žalovaným, ktoré boli postupcom podané na poštu 22.02.2013 a boli vrátené späť s oznámením „zásielka neprevzatá v odbernej lehote“, sa považujú za doručené dňom 25.02.2013. Postupcom poskytnutá 10-dňová lehota na zaplatenie dlhu im potom uplynula už dňom 07.03.2013 a tak sa dňom 08.03.2013 dostali do omeškania s vrátením nesplatennej časti úveru.

Nebolo sporné, že zmluva, na podklade ktorej si žalobca uplatnil žalovanú pohľadávku, je s ohľadom na charakter subjektov, ktoré ju uzatvárali (ako veriteľ - postupca, ktorý je bankou a konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti a ako dlžníci žalovaní - spotrebiteľia - fyzické osoby nekonajúce pri jej uzatváraní a plnení v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti), je spotrebiteľskou zmluvou a konkrétne ide o spotrebiteľský úver podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona SNR č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov v znení účinnom v čase jej uzavretia (ďalej len „ZoSÚ“). Na takýto vzťah je preto potrebné aplikovať okrem ustanovení ZoSÚ tak aj ustanovenia OZ upravujúce režim spotrebiteľských zmlúv (§ 52 a nasl. OZ) v znení účinnom v čase vzniku zmluvného vzťahu postupcu so žalovanými. Pritom nie je podstatné, či zmluva bola uzatvorená podľa OZ, Obchodného zákonníka alebo iného právneho predpisu. Avšak aj v prípade, ak bola uzavretá podľa iného právneho predpisu ako OZ, aj v takom prípade je potrebné s poukazom na § 52 ods. 2 OZ aplikovať na takúto zmluvu ustanovenia § 52 a nasl. OZ upravujúce režim spotrebiteľských zmlúv. Zmluvná voľnosť pri spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu podľa akého predpisu boli uzavreté sa môže pohybovať len v medziach všeobecnej úpravy spotrebiteľských zmlúv obsiahnutej v § 52 a nasl. OZ v tom smere, že s poukazom na cit. ust. § 54 ods. 1 OZ sa nemôžu odchýliť od tohto zákona (OZ) v neprospech spotrebiteľa. Takéto zmluvy s poukazom na § 53 ods. 1 OZ nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa -neprijateľné podmienky (vyjmúc prípadov

ak ide o predmet alebo cenu plnenia, alebo ak ide o ustanovenia, ktoré boli individuálne dojednané) a ktorých príkladný výpočet obsahuje ust. § 53 4 OZ).

Z ÚZ vyplýva, že ako jej výslovné súčasť uvádzal VOP a Úverové podmienky (časť II. bod 2 ÚZ). Zo zmluvy nemožno vyvodit', že by jej súčasťou mal byť aj Sadzobník poplatkov (bez ohľadu na to, či žalovaný bol známy, resp. sa s ním mali oboznámiť). Z ÚZ vyplýva, že medzi jej účastníkmi bol dohodnutý poplatok za správu úveru vo výške 1,99 eura (60,- Sk) mesačne. Z predloženého výpisu obrátov na úverovom účte 0323574682 vyplýva, že postupca účtoval žalovaným uvedený poplatok za jednotlivé mesiace vo výške 60,- Sk resp. 1,99 eura celkovo 32-krát. Ďalej účtoval 13-krát tento poplatok vo zvýšenej výške 2,99 eura (v období od 31.10.2010 do 31.10.2011), a to s ohľadom na Sadzobník poplatkov a náhrad postupcu platného od 01.10.2011 (č. I. 71). Nakoľko jeho výška bola zmluvnými stranami dohodnutá vo výške 60,- Sk, resp. 1,99 eura mesačne, súd ohľadne účtovaných poplatkov tieto krátil o 13,- eur.

Ďalej z predloženého výpisu vyplýva, že postupca účtoval žalovaným trikrát poplatok za upomienku (za prvú, druhú a tretiu), za každú vo výške 23,24 eura) Súd uvedené poplatky považoval za nedôvodné, nakoľko tieto s ohľadom na ich výšku v podstatne predstavujú viacnásobné skryté a nezanedbateľné peňažné sankcie za porušenie jednej a tej istej dohodnutej povinnosti zo strany žalovaných spočívajúcej v riadnom a tým aj včasnom splácaní úveru. To však zmyslom poplatkov za upomienky byť nemá. Výška každého z poplatkov za upomienky evidentne výrazne prevyšuje možné (žalobcom nijako nepreukazované) administratívne poprípade iné náklady postupcu súvisiace s jeho činnosťou súvisiacou s vyhotovovaním a zasielaním upomienok, ktorých zasielanie žalobca nijako nepreukázal. Preto v prvom rade z dôvodu nepreukázania toho, že postupca vôbec žalovaným zasielal nejaké upomienky (a ak áno ako formou sa tak dialo, od čoho by sa odvíjali aj možné náklady postupcu spojené s takouto činnosťou) a súčasne aj z dôvodu výraznej neprimeranosti výšky týchto poplatkov vo vzťahu k možným nákladom, ktoré by postupcovi s takouto činnosťou (ak by ju skutočne vykonal) mohli vzniknúť, súd aj v uvedenej časti považoval započítanie takýchto nárokov postupcu voči platbám žalovaných za nedôvodné, čo zohľadnil pri vyčíslení priznaného nároku. Súd poukazuje na to, že tunajší súd už právoplatne judikoval v prípade inej banky (napríklad vo veci sp. zn. 5C/50/2012 - rozsudok z 21.01.2013) neprijateľnosť a tým neplatnosť zmluvných podmienok oprávňujúcich banku účtovať poplatky za upomienku a výzvu vo výške 10,- a 35,- eur z obdobných dôvodov, než aké konštatoval v tomto konaní. Pokiaľ ide o výšku týchto poplatkov žalobca dokladoval sadzobník poplatkov a náhrad postupcu platný od 01.10.2010, v ktorom je uvedená výška poplatku za upomienku 25,- eur, teda iná suma, pričom uvedený sadzobník nadobudol účinnosť až po tom, ako postupca vyúčtoval žalovaným poplatky za všetky tri upomienky, ktoré boli vyúčtované 21.02.2010, 05.02.2010 a 02.03.2010.

V duchu línie prezentovanej v rozhodnutí Vrchného krajského súdu v Karlsruhe z 3. mája 2011 (17 U 192/10) týkajúceho sa poplatkov za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru, súd považoval za nedôvodný zápočet oproti výške poskytnutého úveru aj poplatku uvedeného v zmluve ako spracovateľského poplatku vo výške 5.699,- Sk (189,72 eura), o ktorý bola fakticky ponížená výška reálne postupcom poskytnutého úveru žalovaným. Vo výpise z úverového účtu je táto položka uvedená hneď ako prvá, vyúčtovaná a splatená 15.02.2008 a až pod tým je uvedené z toho istého dňa čerpanie úveru bezhotovostné vo výške 219.301,- Sk, t.j. poníženého práve o výšku tohto spracovateľského poplatku. Podľa záverov uvedeného rozhodnutia predstavuje taká zmluvná podmienka neprijateľné zaťaženie spotrebiteľa, pretože je mu účtovaný poplatok bez toho, aby banka spotrebiteľovi poskytovala skutočné protiplnenie. Pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa. Ohľadne právneho posúdenia posledne uvádzaného dôvodu nedôvodnosti účtovania poplatkov za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru pre ich neprijateľnosť, ďalej nedôvodnosti ako účtovaných poplatkov za upomienky tak aj zvýšených poplatkov za správu úveru (vyšších než v zmluve dohodnutej výške) súd poukazuje napr. na odôvodnenie uznesenia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/121/2013.

Zástupca žalobcu v súvislosti s kapitalizáciou istiny uviedol, že k nej došlo v súlade s čl. I bod 4 ÚZ a čl. 5. bod 5.2 Úverových podmienok tým spôsobom, že k poslednému dňu každého kalendárneho mesiaca došlo k úprave stavu úveru tak, že sa od zostatku stavu odpočítali platby na účely zaplatenia úverových splátok a zároveň došlo k zúčtovaniu riadnych úrokov z úveru vyčíslených zo zostatku úveru na základe dohodnutej ročnej úrokovej sadzby 11,35 % p.a. a k zúčtovaniu poplatku za správu úveru na ľarchu úverového účtu. Tiež uviedol, že tento spôsob znižovania stavu úveru o plnú sumu úhrady na

úver a navýšenia stavu úveru o zúčtovanie riadnych úrokov a poplatkov k poslednému dňu v mesiacu na ťarchu úveru prebiehal počas celej doby trvania úverového vzťahu. Taktiež uviedol, že uvedený spôsob kapitalizovania riadnych úrokov a poplatkov do istiny úveru je v oblasti poskytovania splátkových úverov medzinárodne akceptovaný aj v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa bodu čl. 1 bodu 4 ÚZ, žalovaní sa zaviazali do posledného dňa kalendárneho mesiaca predchádzajúceho dňu splatnosti prvej splátky istiny splácať pohľadávku postupcu mesačne splátkami vo výške úrokov a poplatkov, a to v súlade s podmienkami dohodnutými v Úverových podmienkach (Obchodných podmienkach postupcu pre poskytovanie Úverov a Povolených prečerpaní Privátnym klientom a MIKRO podnikateľom). V Úverových podmienkach (z nezisteného dátumu, z ktorých okrem prvej strany zástupca predložil len stranu zachytávajúcu celé body 4.3 až 5.5.3. - č. I. 72 a 73) je v bode 5.2 uvedené, že pri splácaní Pohľadávky Banky sa z došlých súm uhrádzajú jednotlivé záväzky Dlžníka v tomto poradí: splatné Poplatky a náklady Banky súvisiace s Úverom v poradí od najskôr splatného záväzku, Úroky z omeškania podľa poradia od najskôr splatného Úroku z omeškania, Úroky z prečerpania podľa poradia od najskôr splatného Úroku z prečerpania, úroky podľa poradia od najskôr splatného úroku a istina Úveru. Ak má Banka splatné Pohľadávky voči Dlžníkovi, príp. Garantovi aj na základe iných Zmlúv, poradie splatenie Pohľadávok je oprávnená určiť Banka.

Z uvedených ustanovení ÚZ a Úverových podmienok (na ktoré v súvislosti s kapitalizáciou žalujúca strana poukazovala, vôbec nevyplýva zástupcom žalobcu prezentovaný spôsob kapitalizácie istiny o úroky a poplatky a ich následné úročenie. Dokonca z položiek výpisu z úverového účtu vyplýva, že postupca zrejme „kapitalizoval do istiny“ aj vyčísľované úroky z omeškania, čo súd usudzuje z toho, že vyčíslené sumy riadneho úroku narastali po tom ako boli prevažne k poslednému dňu kalendárneho mesiaca vyčísľované úroky z omeškania oproti obdobiu, kedy ešte žalovaní relatívne pravidelne úver splácali. Z citovaného ustanovenia bodu 5.2. Úverových podmienok možno vyvodit' nie kapitalizáciu ale len poradie, v akom sa majú uhrádzať jednotlivé nároky postupcu z jednotlivých splátok úveru. Aj toto ustanovenie § 5.2. Úverových podmienok, ktoré nebolo individuálne dojednané (čo jednoznačne preukazuje to, že je obsiahnuté práve v Úverových podmienkach, ktoré vypracoval postupca) však súd považuje za neplatné s ohľadom na právnu úpravu obsiahnutú s účinnosťou od 01.01.2008 v § 566 ods. 2 OZ.

Podľa § 566 ods. 2 OZ v znení účinnom od 01.01.2008, pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak.

Do účinnosti uvedeného ustanovenia OZ (na rozdiel od Obchodného zákonníka - jeho § 330 ods. 2) započítavanie čiastočného plnenia záväzku výslovne neupravoval.

Podľa prechodného ustanovenia § 879j OZ k úpravám účinným od 01.01.2008, ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 01.01.2008. Vznik týchto právnych vzťahov ako aj nároky vzniknuté pred 01.01.2008 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

S použitím § 853 ods. 1 OZ je dôvodné aplikovať ust. § 566 ods. 2 OZ aj v prípade plnenia dlhu v splátkach, čo je obsahom aj účelom blízke čiastočnému plneniu dlhu.

Obchodné podmienky, ktoré tvoria súčasť ÚZ, z ktorých predložila žalujúca strana len jednu stranu, mali byť účinné od 01.07.2007. Pritom ÚZ bola medzi účastníkmi uzavretá až 15.02.2008, teda po novele OZ vykonanej zákonom č. 568/2007 Z. z., ktorým bolo (v prospech akéhokoľvek dlžníka, na ktorého dopadá pôsobnosť OZ, teda aj spotrebiteľa, stanovené poradie, akým sa použije čiastočné plnenie záväzku dlžníkom na jednotlivé dielčie zložky dlhu.

Žalobca tým, že svoje jednostranne stanovené zmluvné podmienky obsiahnuté aj v Úverových podmienkach ponechal v platnosti v nezmenenej podobe aj po 01.01.2008 (na právne vzťahy vzniknuté po uvedenom dátume), spôsobil stav, že daná úprava postupu splácania jednotlivých zložiek záväzku, obsiahnutá v bode 5.2 Úverových podmienok, bola výrazne nevýhodnejšia vo vzťahu k žalovaným oproti situácii, aká by bola, ak by v Úverových podmienkach nebola obsiahnutá, pretože ak by žalovaní výslovne neurčili inak, ich splátky by musel postupca započítavať v prvom rade na istinu (ktorá sa stále úročí, teda navyšuje sa o dojednané úroky z úveru a v prípade omeškania o úroky z omeškania) a nie na príslušenstvo pohľadávky, ktoré ako také zásadne úročeniu nepodlieha. Postupcom v Úverových podmienkach jednostranne stanovený spôsob započítavania splátok, resp. čiastočných plnení najprv na

príslušenstvo pohľadávky a až na poslednom mieste na samotnú pohľadávku výrazne navyšuje náklady spotrebiteľa spojené s úverom oproti situácii, ak by sa jeho platby použili v súlade s úpravou obsiahnutou v § 566 ods. 2 OZ a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Existujúca zákonná úprava účinná už v čase uzavretia ÚZ a stanovujúca vyššie uvedené poradie uspokojovania pohľadávky a jej príslušenstva pri čiastočnom plnení záväzku je teda zameraná výrazne prospotrebitel'sky. Iba ak dlžník prejaví vôľu, aby poradie uspokojovania pohľadávok (jeho záväzkov) bolo iné, spravuje sa toto poradie jeho vôľou a potom je také, aké konkrétne určí on (bez ohľadu na vôľu veriteľa). Preto súd postupujúc § 153 ods. 4 O. s. p., samostatným výrokom obsiahnutým pod bodom IV. výrokovej časti rozsudku vyhlásil dané ustanovenie Úverových podmienok za neplatné pre jeho neprijateľnosť, odporujúce ust. § 54 ods. 1 OZ ako aj s § 53 ods. 1 a 2 OZ v znení účinnom v čase uzavretia ÚZ.

V tomto smere (že príslušenstvo pohľadávky úročeniu nepodlieha) súd poukazuje na zásadné rozhodnutie NS ČR (rozsudok sp. zn. 35 Odo 101/2002 z 24.03.2004), vychádzajúce z obsahovo právnej úpravy, akou je naša hmotnoprávna úprava, ktorý o.i. uviedol, že podľa štandardného výkladu definícia príslušenstva pohľadávky obsiahnutého v ustanovení § 121 ods. 3 OZ platiaceho aj pre obchodné záväzkové vzťahy, úroky, úroky z omeškania a poplatok z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky, ktorou sa podľa § 488 OZ rozumie peňažné plnenie (istina), na ktorú má veriteľ právo podľa hlavného záväzkového vzťahu, ku ktorého zmene (potiaľ, že sa môžu nárokovať aj sankcie za omeškanie s platením) dochádza priamo zo zákona práve až omeškaním dlžníka. Úrokový vzťah je vzťahom akcesorickým, ktorého vznik je podmienený platným záväzkovým vzťahom hlavným. Zánikom hlavného záväzku zaniká aj akcesorický; zostáva len záväzok zaplatiť už dospelé úroky. Tým, že dlžník včas nesplatí úroky z istiny, sa tento dostáva do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením vlastného dlhu (istiny). Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva (úroky z omeškania z dojednaných úrokov) potom veriteľ nemá preto, že ani OZ a ani Obchodný zákonník mu túto možnosť nepriznávajú, teda nestanovujú majetkové sankcie pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky. Zmluvné dojednanie o platení úrokov z omeškania z dohodnutých (zmluvných) úrokov je podľa § 39 OZ neplatné pre rozpor so zákonom. Uvedený súd síce uviedol, že tým nie je dotknuté právo účastníkov dohodnúť sa, že dojednané úroky sa stanú súčasťou istiny (že k nej podľa dohody účastníkov budú pripočítané, akoby civilné plody (peňazí) a následne potom možnosť veriteľom požadovať, aby dlžník pre prípad omeškania s platením takto zvýšenej istiny platil dojednanú alebo zákonom stanovenú sadzbu úroku z omeškania. K uvedenej poslednej vete súd uvádza, že dané rozhodnutie takú možnosť dohody kapitalizácie istiny uvádza len vo všeobecnej rovine. To však automaticky neznamená, že v každom úverovom vzťahu by takáto dohoda bola prípustná. Podľa názoru súdu práve v spotrebiteľskom vzťahu, teda aj v prípade spotrebiteľského úveru, takáto „dohoda“ ohľadne poradia splácania pohľadávky s jej príslušenstvom, ak je stanovená veriteľom len jednostranne (nie je individuálne dojednaná), nie je prípustná, nakoľko takáto podmienka má za následok značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 OZ), teda je neprijateľná a preto je neplatná (§ 53 ods. 5 OZ).

Ku „kapitalizácii“ istiny (jej zmluvné dojednanie súd ako to už uviedol, z tých ustanovení, na ktoré sa žalobca odvolával preukázané nemal) a jej prípustnosti v spotrebiteľských vzťahoch bol súdom vyššieho stupňa zaujatý názor v už v cit. uznesení Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/121/2013, ktorý uviedol, že pri uplatňovaní nárokov zo spotrebiteľských zmlúv nie je možné vychádzať z kapitalizovanej istiny. Podľa zmluvy sa môže žalobca domáhať dohodnutého úroku len z poskytnutého úveru a nie z poplatkov, ani z úrokov z omeškania. Ak však žalobca vyčíslený úrok, úrok z omeškania a poplatky pripočíta po ním určenom čase k sume poskytnutého úveru a celú sumu nazve istinou a následne žiada, domáha sa, ďalších úrokov z úrokov, úrokov z úrokov z omeškania, úrokov z poplatkov a tiež úrokov z omeškania z úrokov, úrokov z omeškania z úrokov z omeškania. Takýto postup vyčísľovania istiny v prípade spotrebiteľských zmlúv podľa názoru súdu nie je prípustné, nie je v súlade s uzavretou zmluvou, zákonom ani v súlade s ustálenou súdnou praxou.

Nebolo medzi účastníkmi sporné, že postupca postúpil svoje pohľadávky vyplývajúce z ÚZ na žalobcu a tak zmluvou o postúpení pohľadávok č. 0329/2013/CE uzavretej medzi žalobcom a postupcom 28.03.2013, čo aj postupca žalovaným písomne oznamoval.

Žalobca - jeho zástupca zaslal súdu „manuálny prepočet“ riadnych úrokov (č. I. 83 - 86). Podľa neho zaúčtované poplatky a riadne úroky majú celkom predstavovať 3.018,86 eura, z toho na riadne úroky 2.848,56 eura a na poplatky 170,30 eura, na úhradu ktorých bolo z platieb žalovaných 3.097,94 eura

započítaných na úroky a poplatky 1.936,22 eura (teda prevažná časť z celkových úhrad žalovaných) a neuhradené mali zostať v rozsahu 1.082,64 eura. Na istinu úveru bolo započítaných zvyšných 1.161,72 eura (3.097,94 mínus 1.936,22 eura), z ktorej malo zostať neuhradených 6.306,91 eura. Súčet uhradenej a neuhradenej istiny úveru (1.161,72 eura + 6.306,91 eura) teda predstavuje istinu úveru 7.468,63 eura.

Ak súd v súlade s § 566 ods. 2 OZ započítal všetky platby žalovaných voči istine (7.468,63 eura mínus 3.097,94 eura), rozdiel predstavuje 4.370,69 eura. Od uvedenej sumy súd ďalej odpočítal sumu neprijateľného poplatku za poskytnutie úveru (188,18 eura, resp. 5.669,- Sk) a na istine zostalo nesplatených 4.182,51 eura.

Ak na úroky a poplatky nebola z úhrad žalovaných započítaná žiadna suma, keďže všetky ich platby súd započítal na istinu úveru, tieto predstavujú sumu 3.018,86 eura. Nakoľko z tejto sumy majú poplatky (mimo už z istiny úveru odrátaného poplatku za poskytnutie úveru) predstavovať 170,30 eura (hoci súd vychádzajúc z doložených obrátov vypočítal celkovú výšku týchto poplatkov až v rozsahu 172,29 eura - šlo o poplatky 11 x 60,- Sk - poplatky za správu úveru za obdobie do 31.12.2007, čo je po prepočte 21,91 eura + 31 x 1,99 eura - poplatky za správu úveru + 13 x 2,99 eura - poplatky za správu úveru + 3x po 23,24 eura - poplatky za upomienky), potom odrátajúc od sumy 172,29 eura výšku nedôvodne účtovaných poplatkov, resp. ich časti v sume 82,72 eura (za nedôvodne účtované z dôvodov už uvádzaných súd považoval navýšenie poplatku za správu úveru o 1,- euro v 13-ich vyúčtovaných mesačných poplatkoch, t.j. celkovo 13,- eur + všetky účtované poplatky za upomienky, ktoré spolu predstavujú 69,72 eura), dôvodne boli poplatky účtované vo výške 89,57 eura (172,29 eura mínus 82,72 eura). Po pripočítaní sumy 89,57 eura k žalobcom vyčísleným riadnym úrokom v jeho manuálnom prepočte (k sume 2.848,56 eura), predstavuje sumár dôvodne zaúčtovaných poplatkov a riadnych úrokov celkovo 2.938,13 eura.

Celkový dlh na istine, úrokoch z úveru a poplatkoch potom činí k „rozhodnému dňu“, t.j. ku dňu 31.10.2011, sumu 7.120,64 eura (4.182,51 eura + 2.938,13 eura), ktorú súd žalobcovi voči žalovaným priznal.

Ďalej z úrokov z úveru za obdobie od 01.11.2011 do 18.02.2013 (t.j. do dňa, ku ktorému bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru) žalobou uplatnených a vyčíslených sumou 1.120,86 eura, priznal žalobcovi voči žalovaným za uvedené obdobie sumu 619,08 eura, ktorá predstavuje dohodnutý 11,35 %-ný ročný úrok z nesplatennej istiny úveru - sumy 4.182,51 eura. Práve pri výpočte tohto úroku vidno zreteľný rozdiel medzi žalovanou a súdom priznanou pohľadávkou, keď tento rozdiel bol spôsobený hlavne v dôsledku postupom prevádzanej kapitalizácie istiny a zaúčtovaním platieb žalovaných pred splatením istiny úveru aj na úhradu úrokov a poplatkov.

Celkovo súd teda uložil žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne uhradiť žalobcovi sumu 7.739,72 eura (7.120,64 eura + 619,08 eura) s 8,75 %-ným ročným úrokom z omeškania (uplatneným v medziach vyplývajúcich z ust. § 517 ods. 2 OZ spojení s § 3 NV) zo sumy 4.272,08 eura (istiny úveru 4.182,51 eura + dôvodne účtovaných poplatkov vo výške 89,57 eura, keď úroky z omeškania predstavujúce príslušenstvo pohľadávky nemožno uplatňovať z príslušenstva pohľadávky predstavujúceho úroky) za obdobie od 13.03.2013 až do jej zaplatenia.

Pokiaľ ide o žalovanými vznesenú námietku premlčania, túto súd považoval tak ako na to poukázal aj zástupca žalobcu v celom rozsahu za nedôvodnú. Žalovaní totiž prestali riadne dohodnutý úver splácať 31.10.2009, ale aj v ďalšom období úver splácali aj keď s omeškaním, keď posledný krát zaplatili časť splátky vo výške 19,71 eura dňa 14.06.2011. Súd nezistil omeškanie žalovaných s úhradou niektorej zo splatných splátok do dňa podania žaloby, resp. odo dňa splatnosti celého dlhu v dôsledku vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 18.02.2013 a splatného v dôsledku uvedenej skutočnosti v dovtedy nesplatennej časti dňa 07.03.2013, v rozsahu prevyšujúcom zákonom stanovenú všeobecnú trojročnú premlčaciu dobu (§ 101 OZ).

Vo zvyšnej časti žalobu z dôvodov uvedených vyššie ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O. s. p. tak, že priznal žalobcovi, ktorý mal v konaní prevažný úspech vo veci, proti žalovaným právo na náhradu ich pomernej časti. Z celkového predmetu konania po vyčíslení uplatnených úrokov z omeškania ku dňu vyhlásenia toho rozsudku, ktorý predstavuje sumu 9.407,44 eura mal žalobca úspech v rozsahu 8.197,50 eura (v rozsahu 87

%) a vo zvyšných 13 % predstavujúcich úspech žalovaných bol neúspešný. Teda tzv. čistý úspech žalobcu predstavoval 74 %. Dôvodne vzniknuté a uplatnené trovy žalobcu v celkovej výške 1.144,20 eura pozostávajú z trov právneho zastúpenia 628,20 eura za 2 úkony právnej služby - 1. príprava a prevzatie zastúpenia z 03.01.2013 a 2. podanie žaloby z 11.10.2013 (2x 1 úkon á 253,94 eura - zo základu 8.605,42 eura + režijný paušál 7,81 eura + 20 % DPH) a z iných (ďalších) trov predstavujúcich zaplatený súdny poplatok za návrh vo výške 516,- eur. Pri vyčíslení trov právneho zastúpenia súd postupoval podľa § 18 ods. 1, 3 v spojení s § 9, § 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 15 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších zmien. Zo sumy 628,20 eura predstavuje 74 % sumu 464,87 eura a zo sumy 516,- eur predstavuje 74 % priznaných 381,84 eura. Žalobcovi priznané trovy sú žalovaní povinní s poukazom na § 149 ods. 1 O. s. p. zaplatiť zástupcovi žalobcu.

Zároveň s poukazom na § 160 ods. 1 veta druhá O. s. p. súd s ohľadom na žiadosť žalovaných a ich pomery tak ako ich títo deklarovali zohľadniac aj výšku priznaného nároku, povolil žalovaným zaplatiť žalobcovi priznaný nárok a trovy konania v mesačných splátkach vo výške a za podmienok ich zročnosti tak ako je uvedené pod bodom I. a III. výrokovej časti rozsudku.

V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku súdu prvého stupňa v časti výroku, ktorým súd žalobný návrh vo zvyšku zamietol, o náhrade trov konania a o určení neprijateľnej zmluvnej podmienky podal odvolanie žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Navrhoval odvolaciemu súdu rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmeniť tak, že zaviazá žalovaných zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne istinu 782,98 Eur s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % p.a. z 3.129,76 Eur od 13.03.2013 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania v sume 1.262,09 Eur, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo svojom odvolaní namietal, že prvostupňový súd nevychádzal z jurisdikcie Slovenskej republiky, neriadil sa slovenským právnym poriadkom, ale vychádzal z judikatúry Spolkovej republiky Nemecko. Nie je zrejmé z akého právneho predpisu platného v Slovenskej republike by mal byť poplatok za poskytnutie úveru neprijateľnou zmluvnou podmienkou a z toho dôvodu považuje rozsudok prvého stupňa v tejto časti za nepreskúmateľný. Pokiaľ prvostupňový súd zamietol v časti nárok žalobcu z titulu účtovania mesačného poplatku za správu úveru v sume 2,99 Eur namiesto zmluvne dojednaných 1,99 Eur za obdobie 13 mesiacov, čo predstavuje sumu 13,- Eur a poplatok za upomienky za omeškanie so splácaním úveru v sume 69,72 Eur z dôvodu, že žalobca, resp. právny predchodca nemali oprávnenie účtovať tieto poplatky, tak v tejto časti vzal žalobu o zaplatenie istiny 82,72 Eur s úrokom z omeškania 8,75 % p. a. z tejto sumy od 13.03.2013 späť. V časti istiny v sume 593,28 Eur ako aj úrokov z omeškania, v ktorej časti súd prvého stupňa žalobu zamietol s poukazom na ust. § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, tak právny názor súdu prvého stupňa považuje za nesprávny a súd v tejto časti vec nesprávne právne posúdil. Ust. § 566 ods. 2 OZ sa vzťahuje na čiastočné plnenie dlžníka na svoj splatný dlh. V tomto prípade sa dlh stal splatný až vyhlásením jeho mimoriadnej splatnosti zo dňa 27.02.2013 a jeho aplikovanie by sa vzťahovalo len na úhrady dlžníkov po tomto právnom úkone žalobcu, resp. právneho predchodcu. Po dobu existencie úverového vzťahu boli žalovaní povinní uhrádzať dlh v pravidelných mesačných splátkach, ktoré v sebe zahŕňali úhradu za časť istiny poskytnutého úveru, časť na zmluvný úrok a časť na dojednaný poplatok za správu úveru. Tieto zmluvne dojednané splátky sú v súlade s Občianskym zákonníkom ako aj so Zákonom o spotrebiteľských úveroch a zákonom č. 129/2010 Z.z. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Žalovaní v 1/ a 2/ rade vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu proti rozsudku súdu prvého stupňa uviedli, že navrhujú rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok v intenciách uvedených v ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p. v súlade s ust. § 156 ods. 3 O.s.p. rozsudok okresného súdu potvrdil v súlade s ust. § 219 ods. 1, 2 O.s.p.

V zmysle ust. § 219 ods. 1 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

V zmysle ust. § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov

napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, príslúchajúceho spisového materiálu, vyhodnotení toho, čo uviedli v rámci odvolacieho konania navrhovateľ a odporcovia v rade 1/ a 2/ konštatuje, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 132 a nasl. O.s.p. a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto s poukazom na citované ust. § 219 ods. 2 O.s.p., keďže sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzuje sa len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Rozhodnutie prvostupňového súdu zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednáwanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil.

S poukazom na vyššie uvedené závery odvolací súd neuznal opodstatnenosť argumentácie odvolateľa - žalobcu, na ktorých založil svoje odvolacie dôvody, preto rozsudok okresného súdu v časti výroku napadnutého odvolaním potvrdil ako vecne správny. Rozsudok okresného súdu v časti výroku nenapadnutého odvolaním ponechal nedotknutý.

Pokiaľ ide o späťvzatie návrhu zo strany žalobcu v časti o zaplatenie istiny 82,72 Eur s úrokom z omeškania 8,75 % p.a. z tejto sumy od 13.03.2013, odvolací súd odvolacie konanie v tejto časti nezastavil s poukazom na to, že prvostupňový súd v tejto časti návrh zamietol, s čím sa odvolací súd plne stotožnil a v tejto časti rozsudok okresného súdu potvrdil.

Pri rozhodovaní o náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd vychádzal z ust. § 142 ods. 1 O.s.p., § 151 O.s.p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. Žalovaní v 1/ a 2/ rade ako úspešní účastníci v odvolacom konaní si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnili.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté v senáte hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.